

แบบถอดความรู้

หัวข้อ Share & Learns คุยเพลินๆ กับผู้มากประสบการณ์

ชื่อเจ้าของความรู้ นายสุรเดช ดิษฐวิบูลย์

ถอดความรู้โดย ทีมงานจัดการความรู้ สำนักชลประทานที่ 10

๑. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครหลวง สำนักชลประทานที่ ๑๐

๒. รูปแบบการเล่าเรื่อง

- การเล่าเรื่อง การบรรยาย
- การเสวนา อภิปราย
- การเล่าเรื่องผ่านสื่อ (วีดิทัศน์/วิทยุ)
- สถานการณ์จำลอง/เกมส์
- อื่นๆ(ระบุ)

๓. บริบท หรือความเป็นมาของเรื่องเล่า

ในวัยเรียนนั้นมีความใฝ่ฝันว่าอยากจะเป็น แพทย์ หรือวิศวกร ซึ่งเมื่อถึงเวลาสอบเอ็นทรานซ์ก็สามารถสอบเข้าคณะแพทยศาสตร์ได้ตามความฝัน และยังสามารถสอบติดโรงเรียนการชลประทาน (ปัจจุบันคือวิทยาลัยการชลประทาน) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งความฝันที่จะประกอบอาชีพวิศวกรด้วย แต่ที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งใดคือการเรียนในโรงเรียนการชลประทานนั้นไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครอบครัวประหยัดและลดค่าใช้จ่ายได้อีกทางหนึ่ง จึงตัดสินใจเข้าเรียนที่โรงเรียนการชลประทาน และนั่นคือจุดเริ่มต้นของเส้นทางชีวิตการรับราชการ

ชีวิตในช่วงวัยเรียนนั้นสนุก และคุ้มค่ามาก มีโอกาสได้ศึกษาและกู้เงินธนาคารเรียน โดยวิธียื่นผลการเรียน ซึ่งถือเป็นคนแรกๆ ที่ ธนาคารอนุมัติให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อศึกษาจบโรงเรียนการชลประทาน ในปี พุทธศักราช ๒๕๒๐ ได้บรรจุเข้ารับราชการ ณ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโพธิ์พระยา จังหวัดสุพรรณบุรี และโครงการได้ส่งตัวไปปฏิบัติงานประจำ ที่ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๔ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับอัตราเงินเดือน ๑,๕๐๐ บาท ถึงแม้ว่าเงินเดือนที่ได้รับจะไม่มากนัก แต่ก็เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่มี ซึ่งชีวิตการทำงานก็มีความสุขดี

หลังจากที่ใช้ชีวิตการทำงานสักพัก จึงเริ่มมีความคิดอยากที่จะเรียนต่อ จึงติดต่อทำเรื่องขอย้ายจนสำเร็จ ได้โอนย้ายมาปฏิบัติงานที่สำนักงานจัดรูปที่ดิน เขตจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นอีกงานที่ท้าทาย และเพิ่มประสบการณ์ ลักษณะงานที่ปฏิบัติทำให้ได้พบปะกับประชาชน ได้รับรู้ปัญหา และช่วยแก้ไขปัญหา ถือเป็นอีก

หนึ่งหน้าที่ที่ได้ทำงานอย่างมีความสุขเช่นกัน ปฏิบัติงานอยู่ประมาณ ๕-๖ ปี จึงถูกเรียกตัวกลับเพื่อช่วย
ปฏิบัติงานส่วนกลาง และมีโอกาสทำเรื่องศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

ในช่วงชีวิตการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสมือนเริ่มต้นใหม่อีกครั้ง ต้องใช้
ความพยายามมากขึ้น ถึงแม้จะมีความรู้สึกท้อแท้ในบางครั้ง แต่ก็สามารถผ่านพ้นไปได้ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่ง
เพื่อน คือ ส่วนสำคัญที่ช่วยให้การศึกษาคั้งนี้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ด้วยระยะเวลาเพียง ๒ ปีครึ่ง จึงจบการศึกษา
ระดับปริญญาตรี ในระหว่างการเรียนนั้นวิชาที่ชอบที่สุด คือ พลศึกษา เป็นวิชาที่ช่วยให้ผ่อนคลายความตึง
เครียดได้มาก ซึ่งถือได้ว่า “ทำให้ชีวิตการเรียนที่ทุกข์ เป็นสุขขึ้นมาได้” และอีกหนึ่งความภาคภูมิใจในตอนนั้น
คือ ได้เข้าร่วมแข่งขัน “โบว์ลิง” กีฬามหาวิทยาลัย มีโอกาสสร้างชื่อเสียงโดย “สามารถคว้าเหรียญทองแดง”
ให้แก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นับเป็นอีกหนึ่งประสบการณ์ที่ไม่มีวันลืมได้เลย

หลังจากจบการศึกษา จึงกลับเข้าทำงานต่อ ณ กองจัดสรรน้ำ กลุ่มศึกษาและพิจารณาปรับปรุง
โครงการ ได้ลงพื้นที่ต่างๆ เพื่อเก็บข้อมูล ซึ่งถือเป็นงานด้านวิชาการ ปฏิบัติงานจนถึงประมาณปีพุทธศักราช
๒๕๓๘ มีความรู้สึกว่ายากเปลี่ยนแปลงบทบาทจากนักวิชาการ เพื่อลงปฏิบัติงานในพื้นที่บ้าง จึงทำเรื่อง
เสนอขอความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา ย้ายมาปฏิบัติงาน ณ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกา สำนัก
ชลประทานที่ ๑๓ ซึ่งก่อนย้ายได้ทำเรื่องเพื่อเปลี่ยนตำแหน่งจากนายช่างชลประทาน เป็นวิศวกรชลประทาน
หลังจากนั้นกรมฯ ได้กำหนดโครงการเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) จึงทำให้ต้องไป
ปฏิบัติงานที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสมุทรสงคราม

การปฏิบัติงานที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาสมุทรสงคราม ทำให้ได้เรียนรู้วิธีการบริหารจัดการน้ำ
ในแถบชายฝั่งทะเล ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่ แตกต่างกับการบริหารจัดการน้ำในภาคกลาง ซึ่งในพื้นที่ใหม่ มี
กระบวนการและขั้นตอนมากมาย ซับซ้อน มีปัญหาให้แก้ไขตลอดเวลา

การดำเนินงานพระราชดำริ “ประตูกั้นน้ำเค็มแม่กลอง” เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเค็มรุกพื้นที่ทำกินราษฎร
เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่เกิดปัญหา และมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่สามารถควบคุมได้คือ
กลุ่ม NGO ซึ่งในวันเริ่มงานก่อสร้างประตูกั้นน้ำเค็มแม่กลอง มีกลุ่มนักข่าว และ NGO มายื่นหนังสือต่อต้าน
จนเกิดการเผชิญหน้ากันกับเจ้าหน้าที่ ครั้งนั้นต้องแก้ไขปัญหาด้วยความใจเย็น และตั้งสติ โดยเปิดเวทีชี้แจง
และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย จนในที่สุดสามารถอธิบายได้ว่าสิ่งที่ทางราชการกำลังจะก่อสร้างเป็น
การป้องกันบรรเทาภัยจากน้ำเค็มและช่วยเหลือราษฎร เรือกสวน ไร่ นา ให้สามารถดำเนินชีวิตให้ดีขึ้นได้ ซึ่ง
ถือว่ามีประโยชน์ และส่งผลดีมากกว่าผลลบ จึงทำให้เหตุการณ์ครั้งนั้นผ่านพ้นมาได้ด้วยดี และถือเป็นอีกหนึ่ง
ประสบการณ์ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน

การดำเนินการ “ประตูกั้นน้ำเค็มแพรกน้ำแดง” เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเค็มรุก เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่มีปัญหา
แต่ก็ได้รวบรวมความคิดเห็นจากการประชุมหารือจากพลังประชาชนในพื้นที่ ผู้มีส่วนได้เสียที่ร่วมเสนอ
แนวความคิดต่างๆ จนได้ข้อยุติในการเปิด-ปิด บานประตูกั้นน้ำเค็ม จนได้ “บานประตูระบายน้ำแบบบานหับ
เผย” ซึ่งถือเป็นเทคโนโลยีการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรประยุกต์แบบชาวบ้าน โดยแนวคิดของประชาชนใน
พื้นที่ และทำให้ทุกส่วนฝ่ายพอใจในการแก้ปัญหา นับเป็นประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ณ โครงการส่งน้ำ
และบำรุงรักษาสมุทรสงคราม ที่ประทับใจอีกครั้งหนึ่ง

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ ได้รับคำสั่งให้มาดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาครหลวง การปฏิบัติงานมีรูปแบบแตกต่างจากเดิม ปัญหาที่พบคือ การบริหารจัดการน้ำ การลงพื้นที่เพื่อแก้ไข ปัญหาเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นมาก เราต้องเข้าถึงประชาชน ต้องสื่อสารให้ราษฎรรับรู้ปัญหา และร่วมกันหา แนวทางแก้ไข จนปัจจุบันนี้เราได้รับข้อมูลข่าวสาร รับรู้ปัญหาต่างๆ จากประชาชนในพื้นที่มากมาย จึงทำให้ เกิดการปรึกษาหารือ ร่วมกันวางแผนป้องกัน จนได้แนวทางการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น สิ่งสำคัญที่ เราได้รับกลับมาก็คือ ความร่วมมือจากประชาชน และความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของชลประทาน

ความภูมิใจที่สุดในชีวิตการรับราชการ หลังจากได้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษาครหลวง ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบชลประทานภายในวัดชูจิตธรรมา ราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรง พระราชดำริให้กรมฯ พิจารณาจัดหาน้ำให้กับวัดชูจิตธรรมาราม ตำบลสนับทึบ อำเภอบางบาล จังหวัด พระนครศรีอยุธยา เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับราษฎรในพื้นที่ ซึ่งเป็นงานเร่งด่วน มีระยะเวลาจำกัด จึง ต้องมีการวางแผน และประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ หลังจากที่ดำเนินงานจนสำเร็จ ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จพระราชดำเนินถวาย ผ้าพระกฐินพระราชทาน ณ วัดชูจิตธรรมาราม รวมถึงทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ และดูงานโครงการตาม พระราชดำริ จึงทำให้มีโอกาสดำเนินการได้สำเร็จและได้ถวายรายงานอย่างใกล้ชิด นับเป็นความภาคภูมิใจ และ เป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดไม่ได้

๔. วิธี/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นสำเร็จ

- เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม
- รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย
- ประชุมหารือ เพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหา และพิจารณาแนวทางในการทำงานร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้มีส่วนได้เสีย

๕. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

การบริหารงาน “ทุกงานมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน” แต่ละงานมีหลักการแก้ไขปัญหาแตกต่างกันออกไป

- งานวิชาการ : ต้องใช้สมอง ใช้ความคิด เพื่อประกอบการปฏิบัติงานวิชาการ
- งานสนาม : ใช้วิชาการน้อยลงมา แต่ใช้ประสบการณ์ ปฏิภาณ ไหวพริบ แก้ไขปัญหา

ผมโชคดีมาก ที่มีทีมงานที่ดี การทำงานนั้นคิดเสมอว่า “ทุกคน คือ เพื่อนร่วมงาน” จะไม่ใช้วิธีการสั่ง การปฏิบัติงานหากมีปัญหา หรือข้อสงสัย เราจะใช้วิธีการพูดคุย ปรึกษาหารือกัน จนตกลงร่วมใจกันว่า จะ แก้ไขปัญหานั้นอย่างไร จึงตกลงร่วมใจกันทำ ใช้หลักการมีส่วนร่วม คือ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ” หมายถึงรวมถึงการปฏิบัติงานกับประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดด้วย จากวันที่เริ่มปฏิบัติงานจนถึง ปัจจุบัน “การทำงานที่ผ่านมาไม่มีอะไรต้องตำหนิเลย”

๖. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น

ทีมงาน เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน มีส่วนช่วยให้ทุกภารกิจ ประสบความสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

๗. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน(Lessons Learned) และแนวทางในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

ในการทำงาน ผมไม่ถือว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นและทำให้ไม่สามารถทำงานต่อเนื่องได้ เป็นปัญหาหรือเป็นอุปสรรค ผมคิดว่าเป็นปัจจัยที่จะต้องนำมาพิจารณากำหนดแนวทางการทำงานว่าหากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ เราจะต้องทำงานอย่างไร

๘. ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น

- การดำเนินการกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบ แล้วเสร็จลุล่วง และเกิดประโยชน์
- ประชาชนในพื้นที่ดูแลรับผิดชอบ ได้รับความช่วยเหลือ ได้รับการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน และได้รับบริการ ภายใต้การทำงานของคุณลากรกรมชลประทาน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ผลการดำเนินงาน ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่กรมชลประทาน

๙. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่น และยึดมั่นในหลักการ โดยมีความ “ตั้งใจ” เป็นพื้นฐานในปฏิบัติงาน ทุกภารกิจ หน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจะปฏิบัติงานโดยศึกษาหาความรู้ และตั้งใจจริง ซึ่งถือเป็นบุคคลที่ควรนำแนวทางการปฏิบัติงานมาเป็นแบบอย่าง

๑๐. สมรรถนะ(ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ)ของผู้เล่าเรื่อง

แนวคิดที่ทำให้เกิดความสำเร็จ คือ การทำงานด้วยความ “ตั้งใจ” ถึงแม้จะต้องเผชิญหน้ากับอุปสรรค ก็ “อย่าหยุด และอย่าท้อ” เชื่อว่า “ไม่ว่าอุปสรรคจะมากมายแค่ไหนก็จะสามารถผ่านไปได้” คือ “เราท้อได้ แต่ไม่ถอย” “ไม่ว่าจะมีใครเห็นความดีหรือไม่ เราก็ไม่ท้อถอยแต่กลับต้องพยายามทำให้ดีขึ้น”

“ผม ทำงานโดยไม่คาดหวังถึงคำชื่นชม ไม่ว่าจะคำชื่นชมหรือไม่ ผมจะพยายามทำให้ดีขึ้นทุกปี”

ข้อคิดที่อยากจะฝากถึงบุคลากรรุ่นต่อไป : ชีวิตการทำงาน สิ่งที่เราควรตระหนัก คือ ทุกคนมีความสำคัญในองค์กรทั้งสิ้น “เราควรตั้งใจทำงานของเราให้ดีที่สุด” ผู้ใต้ได้ดีควรยินดีกับผู้นั้น